

JAK ORGANIZACJE W SEKTORZE EDUKACJA DOROSŁYCH WDRAŻAJĄ PRIORYTET ERASMUS+ "UCZESTNICTWO W ŻYCIU DEMOKRATYCZNYM, WSPÓLNE WARTOŚCI I AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA"?

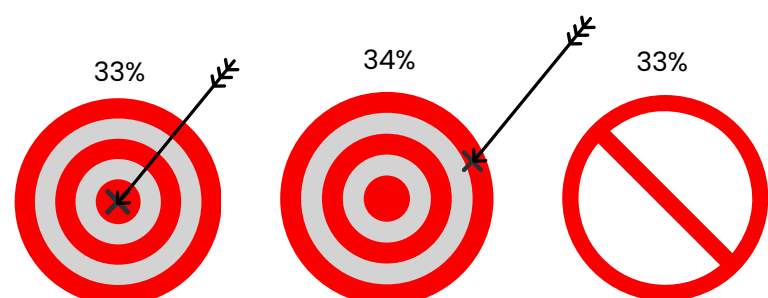
Niemal dwie trzecie organizacji w sektorze Edukacja dorosłych (ADU) włącza tematykę priorytetu horyzontalnego „Uczestnictwo w życiu demokratycznym, wspólne wartości i aktywność obywatelska” w swoich projektach Erasmus+. Działania tych przedsięwzięć skupiają się na promowaniu i rozwijaniu wspólnych europejskich wartości, ich głównym adresatem jest kadra organizacji.

W tym numerze prezentujemy wstępne wyniki drugiej edycji badania „Research-based Impact Analysis of Erasmus+ Adult Education Programme (RIA-AE Network)”. Badanie skupia się na tym, w jaki sposób polskie organizacje działające w sektorze Edukacja dorosłych realizują wspomniany priorytet w obecnej perspektywie finansowej. W ankiecie skierowanej do koordynatorów zapytaliśmy koordynatorów projektów m.in. o skalę tych działań, cele projektów oraz grupy odbiorców.

 W jakim stopniu projekty w sektorze Edukacja dorosłych przyczyniają się do realizacji priorytetu?

Tematyka demokracji i wartości europejskich jest obecna w projektach programu Erasmus+ w sektorze ADU, choć intensywność i sposób jej wdrażania są zróżnicowane.

Odniesienie projektów do priorytetu „Uczestnictwo w życiu demokratycznym, wspólne wartości i aktywność obywatelska” (n = 252)

Jeden lub więcej projektów odwołuje się bezpośrednio do tego priorytetu

Jeden lub więcej projektów odwołuje się pośrednio do tego priorytetu

Żaden z projektów nie odwołuje się do tego priorytetu

Działania związane z priorytetem uwzględnia w swoich projektach 67% organizacji: dla 33% stanowią one cel główny, a dla 34% dodatkowy. Blisko jedna trzecia badanych deklaruje, że ich organizacje nie realizują projektów, które odnoszą się do tego priorytetu.

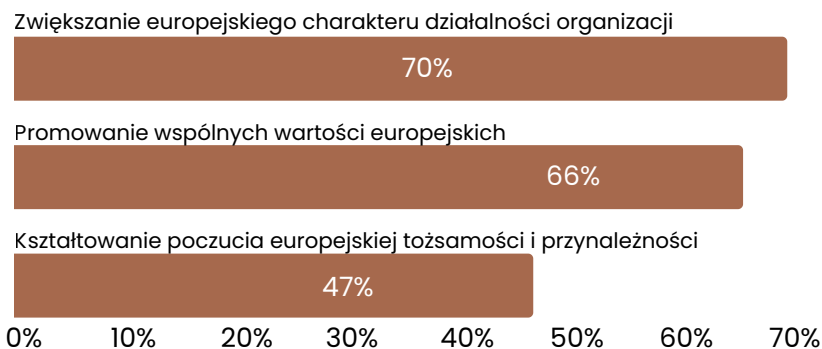

Jakie są cele organizacji wdrażających priorytet w swoich projektach?

Europejskie wartości na pierwszym planie

Cele projektów Erasmus+* związane z wartościami europejskimi (n = 158)

Cele projektowe najczęściej koncentrują się na podnoszeniu świadomości oraz kształtowaniu wartości europejskich. Największa grupa koordynatorów (70%) wskazała na wzmocnienie europejskiego charakteru działalności ich organizacji, 66% respondentów zadeklarowało promowanie wspólnych wartości europejskich, a 47% postawiło na kształtowanie poczucia europejskiej tożsamości i przynależności.

Rozwój kompetencji obywatelskich oraz wzmacnianie uczestnictwa i zaangażowania obywatelskiego

Cele związane z rozwojem kompetencji obywatelskich były wskazywane rzadziej niż te dotyczące wartości europejskich. Chodzi tu zarówno o wzmacnianie umiejętności, jak i kształtowanie postaw niezbędnych do aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym. Rozwój tych zasobów jest ważnym motorem zmian społecznych – przykładowo, wyższe kompetencje medialne oraz umiejętność krytycznego myślenia pozwalają dorosłym skuteczniej uczestniczyć w debacie demokratycznej, m.in. dzięki zdolności rozpoznawania dezinformacji

34% badanych wskazało, że celem ich projektów jest wspieranie krytycznego myślenia, kompetencji medialnych oraz rozumienia spraw społeczno-politycznych. Trochę mniejszy odsetek badanych postawił na promowanie uczestnictwa w życiu społeczności, np. poprzez wolontariat. Nieco rzadziej – w 31% przypadków – jako cele projektowe pojawiały się kwestie zaangażowania obywatelskiego wśród uczących się, zaś o jeden punkt procentowy mniej promowanie udziału w życiu demokratycznym i praw obywatelskich.

Cele projektów Erasmus+ dotyczące podnoszenia kompetencji obywatelskich oraz zwiększania poziomu uczestnictwa i zaangażowania obywatelskiego (n = 158)

*W tym pytaniu badani odnosili się do niedawno zakończonego lub najbardziej zaawansowanego projektu, w którym bezpośrednio lub pośrednio uwzględniono priorytet „Uczestnictwo w życiu demokratycznym, wspólne wartości i aktywność obywatelska”.

Pozostałe cele

Pozostałe cele priorytetu „Uczestnictwo w życiu demokratycznym, wspólne wartości i aktywność obywatelska” w projektach Erasmus+ koncentrują się na rozwoju:

24% zaangażowania społecznego lub działalności rzeczniczej (np. na rzecz zmian społecznych, politycznych, gospodarczych lub związanych z ochroną środowiska)

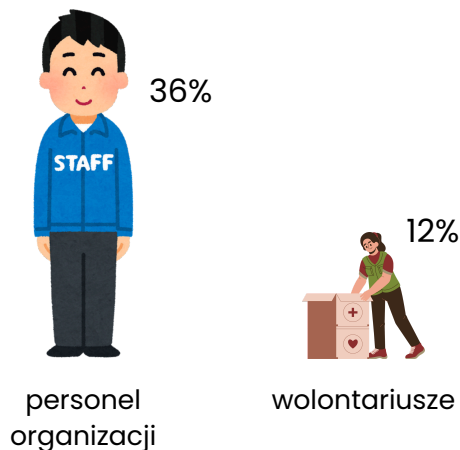
17% inicjatyw dotyczących dialogu publicznego z władzami lokalnymi, krajowymi lub europejskimi.

Do kogo kierowane są działania w ramach priorytetu?

Udział w edukacji dorosłych sprzyja wzmocnieniu poczucia sprawczości oraz zaangażowaniu obywatelskiemu, zwłaszcza wśród osób o niższych kompetencjach i ograniczonym dostępie do życia publicznego. Jak wynika z badania, projekty Erasmus+ obejmują szerokie spektrum odbiorców, jednak najczęściej wzmocniają kompetencje i rozwój kadry organizacji, rzadziej zaś docierają do grup wymagających szczególnego wsparcia w obszarze uczestnictwa w demokracji.

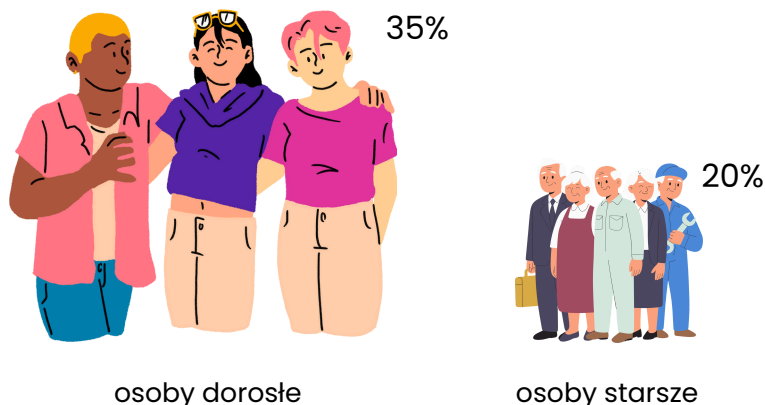
Udział personelu oraz wolontariuszy* organizacji wśród adresatów projektów dotyczących priorytetu (n = 159)

36% badanych wskazało personel organizacji zajmujący się edukacją dorosłych jako ostateczną grupę docelową korzystającą z rezultatów (KA2) lub z doświadczeń i wniosków zdobytych dzięki wsparciu mobilności (KA1). Z kolei wolontariusze organizacji zostali wymienieni jako odbiorcy działań przez 12% respondentów.

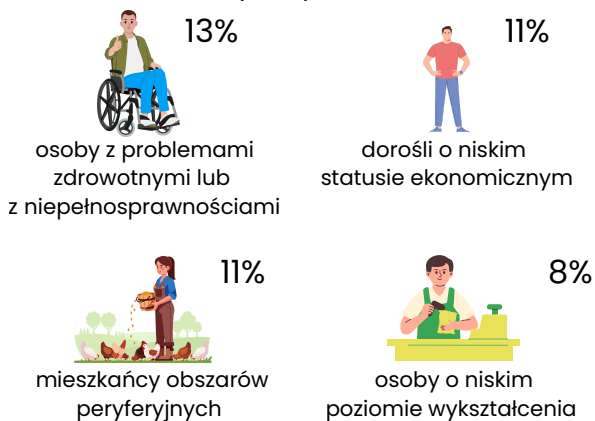
Udział osób dorosłych i osób starszych* wśród adresatów projektów dotyczących priorytetu (n=159)

Część organizacji nie kieruje swoich działań do wąsko zdefiniowanych grup odbiorców – 35% badanych zadeklarowało, że ich projekty są adresowane do ogólnej populacji dorosłych. 20% badanych jako grupę docelową działań dotyczących realizacji priorytetu, wskazało osoby starsze (powyżej 65 roku życia).

*Pytanie odnosiło się do ostatecznej grupy docelowej / końcowych beneficjentów, którzy korzystają z opracowanych rezultatów (KA2) lub z doświadczeń i wniosków zdobytych dzięki mobilnościom (KA1).

Udział różnych grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym wśród adresatów projektów dotyczących priorytetu (n = 159)

Wśród dorosłych zagrożonych wykluczeniem społecznym najczęściej wskazywane były osoby z problemami zdrowotnymi lub z niepełnosprawnościami, dorośli o niskim statusie ekonomicznym, mieszkańcy obszarów peryferyjnych oraz osoby o niskim poziomie wykształcenia.

O BADANIU

„Research-based Impact Analysis of Erasmus+ Adult Education Programme” (RIA-AE Network) to międzynarodowy projekt badawczy, którego celem jest monitorowanie wpływu programu Erasmus+ na niezawodową edukację dorosłych. Realizowana obecnie druga edycja badania, koncentruje się na priorytecie horyzontalnym programu Erasmus+ „Uczestnictwo w życiu demokratycznym, wspólne wartości i aktywność obywatelska”.

KIEDY ZOSTAŁO PRZEPROWADZONE BADANIE I KTO BRAŁ W NIM UDZIAŁ

Badanie ankietowe (CAWI) zostało przeprowadzone między wrześniem a grudniem 2025 r. Objęto nim koordynatorów projektów mobilności Erasmus+ (KA1) oraz projektów partnerstw strategicznych i partnerstw na rzecz współpracy (KA2) w sektorze Edukacja dorosłych, realizowanych w bieżącej perspektywie finansowej (2021–2027). W Polsce zebrano 252 ważne ankiety.

Zachęcamy do zapoznania się z raportem z poprzedniej edycji badania!

Chcesz wiedzieć więcej?
Napisz do nas: zab@frse.org.pl

Opracowanie merytoryczne: Julita Pieńkosz
Opracowanie graficzne: Monika Mokrzycka

Erasmus+

UNIA EUROPEJSKA

Dofinansowane przez
Unię Europejską